

Can Bailon

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Puigsacost
Emplaçament C/ de Puigsacost sense sortida. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.89518
Longitud: 2.27779
UTM Est (X): 440090
UTM Nord (Y): 4638390

Classificació

Número de fitxa 08246-17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El fet que actualment estigui deshabitada pot accelerar la seva degradació.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00068
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: ds., 22/04/2006 - 02:00

Descripció

Mas format en base una planta rectangular, estructurada en planta baixa i primer pis. La situació topogràfica de l'edifici n'ha delimitat, en certa manera, la seva morfologia i el seu desenvolupament arquitectònic. La tècnica constructiva utilitzada es basa en l'ús del carreu de dimensions petites i mitjanes parcialment treballat i lligat amb morter. A les cantonades principals de l'estructura s'han utilitzat pedres de dimensions més grans i ben tallades per ser utilitzades com a cantoneres. La coberta de l'edifici és de teula aràbiga i de doble vessant, seguint la morfologia estàndard de les masies de la zona. La distribució interna del mas també segueix el model establert, la planta baixa utilitzada com a entrada, cuina i annexes ramaders i el primer pis on s'hi troba la sala i les dependències més privades del mas. L'entrada a l'edifici es realitza per la façana orientada a l'oest. La façana principal fa 13'10 m i les laterals 9'25 m. Presenta una teulada de dos nivells: la del cos central a dos vents i les dues laterals d'un sol vessant i on s'hi obren sis finestres i una porta, mentre que a les laterals hi ha dues finestres. Recentment s'hi ha fet obres d'arranjament, en especial a les teulades i al pis superior del cos central. Està construïda amb pedra del país, totxos i paret de tapia. Hi ha llocs on es manté l'arrebossat. Les llindes de les finestres són de fusta o pedra. La porta que té una alçada de 1'66m i una amplada de 2'30m està formada per una llinda que mesura 50 cm d'alçada i una llargada de 2'55 m i cinc elements que formen el brancal de pedra per banda. La porta de fusta està formada per 6 taulons clavats amb claus de ferrer. Els taulons tenen una amplada de 25 i un gruix de 3 cm. Les pedres inferiors estan força desgastades, així com la pedra que queda a mitja alçada, a la banda dreta, per l'acció del salpàs. Davant la porta hi ha l'era de la casa. L'accés a la casa es pot fer a peu o amb vehicle des del barri de Puigsacost. A més de les cases d'aquesta barriada que queden a una certa distància, el mas està envoltat de camps i a prop queda el camí ral, i a la banda est hi ha una font. Els edificis annexes són un cobert de totxo afegit a la part posterior i un altre d'uralita en una façana lateral. A la façana principal es veuen els testimonis de quan hi havia una garatge per a camions.

Observacions:

A prop hi ha el límit entre els municipis de Santa Eugènia i Taradell. Ja en terme de Taradell i darrera la paret de la casa hi ha la Font de Can Bailon, formada per tres nivells: repartidor, dipòsit i pica o abeurador. El repartidor fa 70 cm d'amplada i 90 cm d'alçada, mentre que la porta del repartidor fa 67 cm d'alçada i una amplada de 40 cm. El broc té un diàmetre de 2'5 cm i una llargada de 6 cm. El dipòsit de totxo, té una llargada de 1'35 m, una alçada de 70 cm i una amplada de 45 cm. La pica té una llargada exterior de 70 cm i una amplada de 50 cm. La llargada interior és de 65 cm i una amplada interior de 35 cm. No obstant, el fet que no es faci servir l'abeurador o pica, i que la vegetació silvestre creixi sense control pot fer perillar la conservació. Envoltat de camps de conreu, a prop queden les cases de la zona del Puigsacost i l'accés es fa per una pista de terra. L'aigua prové de la mina de Puigmorenc (Taradell), la font no raja i l'aigua està canalitzada. L'any 1996 es va arreglar el repartidor que proporciona aigua al Bulló i a can Bailon.

Història

Antic mas del municipi de Santa Eugènia de Berg també conegut com can Pep de l'Om. A la façana principal hi ha unes estakes de fusta que servien per estacar el bestiar. Són pocs els elements històrics i arqueològics que permeten adscriure l'origen cronològic del mas la Serra. Tot i això, la seva estructura de mas, constituïda en base una planta rectangular i un desenvolupament en vertical de les diverses dependències agrícoles annexes permetria situar el seu moment constructiu en època moderna. Conserva un element marcat, és tracta d'una llinda que corona la porta presenta gravada la data 1798, les inicials IHS i un creu a l'interior d'un cercle. També hi ha dos números a la porta, un gravat a la banda esquerra que correspon al 39, i un altre en una placa de llautó que és el 53. A la porta de fusta hi havia hagut una imatge del Sagrat Cor. Malgrat la datació de segle XVIII, d'un dels elements de la casa fa que la manca d'elements constructius datables (llindes inscrites, finestres, etc) no ens permeten documentar l'origen i les

remodelacions que va tenir aquest mas al llarg dels segles, segurament conegut amb altres noms. Aquestes reformes però sí que són evidents a través dels seus paraments.

Bibliografia

DALMAU, A. (2001). Inventari d'elements patrimonials del Municipi de Santa Eugènia de Berga. Ajuntament de Santa Eugènia. Inèdit. PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble osonenc. Ajuntament de Santa Eugènia de Berga. Ed. Eumo. Vic.

